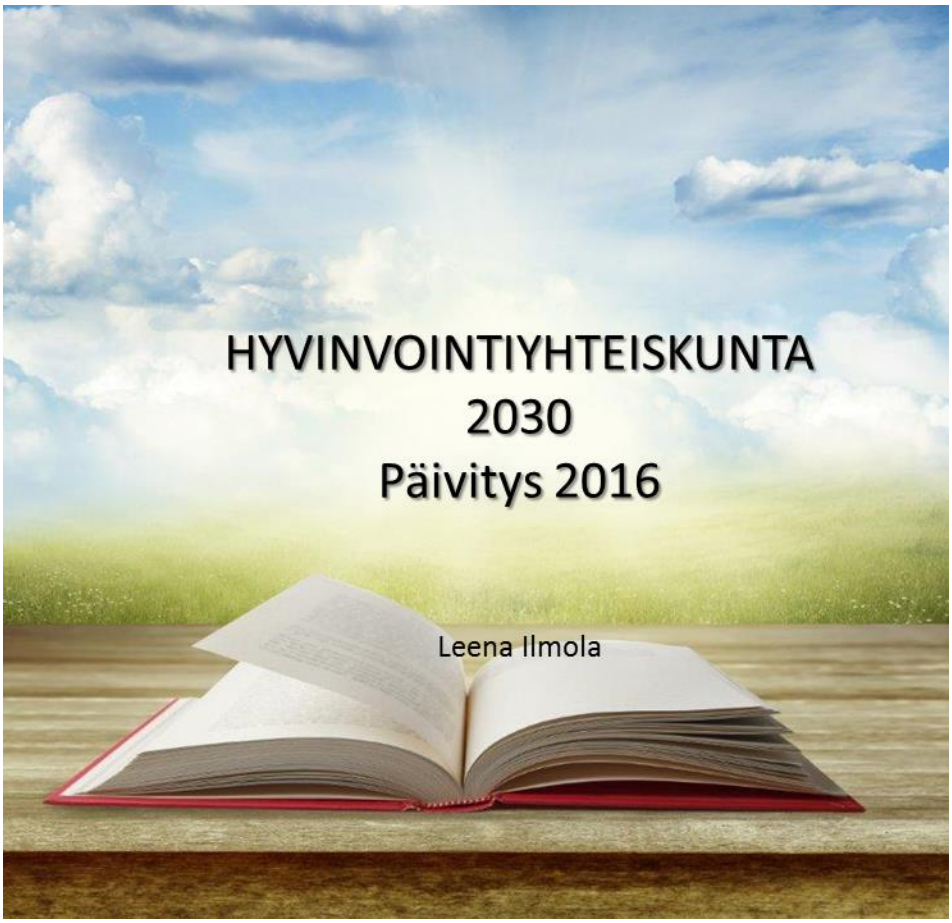

Virtuaalinen raportti löytyy osoitteesta

https://www.strategysignals.com/38781-31655-303@hyvinvointi&2030

HYVINVOINTIYHTEISKUNTA 2030

Seuraavien 14 vuoden haasteet:

Johdanto

Mitä nyt pitäisi tehdä, jotta meillä olisi mielestäsi oikeanlainen hyvinvointiyhteiskunta vuonna 2030? Aikaa on 14 vuotta. Kirjoita oma tarinasi ja vaikuta.

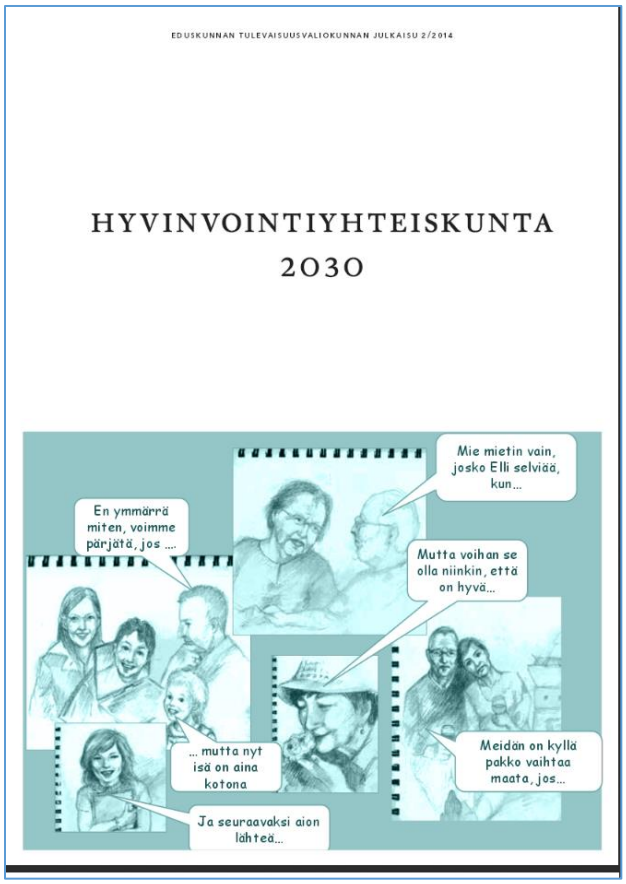
Tämä virtuaalinen raportti on jatkoa toukokuussa 2014 julkaistulle Hyvinvointiyhteiskunta 2030 –raportille. Raportti arvioi sitä, miten vuonna 2014 esitetyt skenaariot ovat toteutuneet ja samlla päivittää skenaarioita lähemmäs suomalaisten arkea. Seuraavilla sivuilla voit lukea, mitä uutta on ilmassa tai kirjoittaa suoraan oman tulevaisuutesi valitsemassasi vuoden 2030 maailmassa.

Tulevaisuusvaliokunta oli vuonna 2014 oikeassa siinä, että talousvaikeudet pitkittyvät ja erilaiset säästötoimet haastavat hyvinvointivaltion. Peruslähtökohta: pitkä hitaan talouskasvun kausi on edelleen kantava teema. Talouskasvu vaikuttaa julkisten palvelujen rahoitukseen ja palkkoihimme. Mutta se ei määritä koko elämää. Uusia hyvinvointiratkaisuja löytyy murroksessa, jos aktiivisesti etsimme niitä. Kohta satavuotiaassa Suomessa on kehitetty yksi maailman parhaista yhteiskunnista. Toivon, että Sinäkin osallistut entistä uudistuvan hyvinvointiyhteiskunnan tekemiseen.

Työryhmän puolesta

Leena Ilmola

1. Hyvinvointiyhteiskunta 2030 -raportti

Vuoden 2014 raportin esipuheessa viittasin tulevaisuustarkastelun kahteen tehtävään, tulevaisuuden erilaisten vaihtoehtojen kuvauksiin ja hyvinvointiyhteiskunnan palvelujen tuottamiseen ”… jos niitä lähdettäisiin kehittämään puhtaalta pöydältä”. Raportti keskittyi rakentamistamme skenaarioista neljään. Niiden pohjalta kehitimme tulevaisuustarinat. Niistä puolestaan johdimme valtion budjettimuutokset sekä kuvitteelliset kertomukset siitä, miten esimerkkiperheillemme käy kussakin tulevaisuudessa.

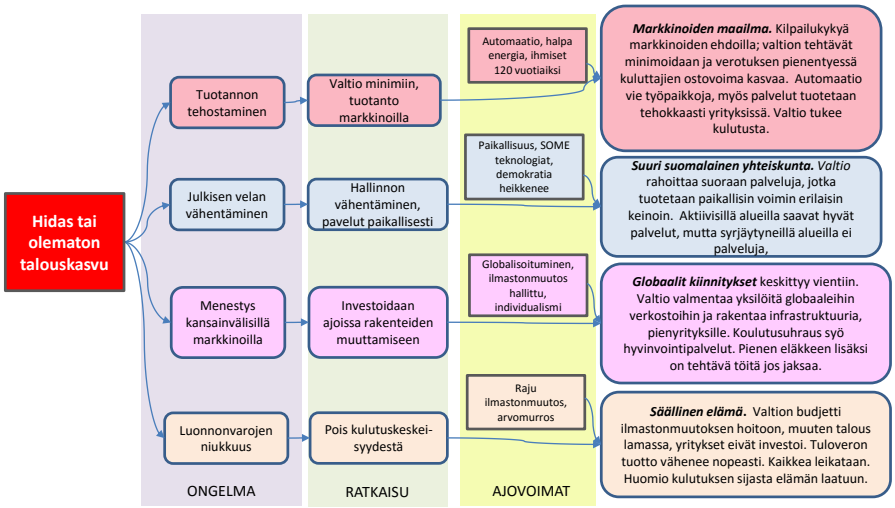
Jos olet kiinnostunut joko käyttämistämme menetelmistä tai skenaarioiden yksityiskohdista alkuperäinen raportti löytyy eduskunnan sivuilta.

Kuva 1: Raportti sisältää tulevaisuustarinan lisäksi valtion budjettilaskelmat.

https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/tuvj_2+2014.pdf

Tässä raportissa vuoden 2014 tulevaisuuskuvat on päivitetty, mutta päättelyn rakenne on edelleen sama. Hidas tai olematon talouskasvu on lähtökohta, jota pyritään ratkaisemaan erilaisista arvoista käsin. Jos Suomen tärkeimmäksi ongelmaksi katsotaan kansainvälisen kilpailukyvyn puute, johtaa se erilaiseen ratkaisumalliin ja tulevaisuustarinaan kuin silloin, jos kestävää kehitystä pidetään tärkeimpänä ratkaistavana ongelmana. Kuvaan 2 on koottu neljän vuoden 2014 raportin tulevaisuustarinoiden ainekset.

4 ongelmaa, 4 ratkaisua

Kuva 2: Tulevaisuuskuvien elementit.

2. Mikä on muuttunut – mikä pysynyt ennallaan

Missä suhteessa vuonna 2013 kirjoitettu oli oikeassa?

Raportin peruslähtökohta, hidas talouskasvu, osoittautui ikävästi oikeaksi lähtökohdaksi. Keväällä 2013 raporttia kirjoitettaessa julkinen keskustelu odotti vuoden 2008 taantuman viimein taittuvan kasvuun.[1] Tulevaisuusvaliokunta osoitti paitsi poliittista rohkeutta, myös ennakointikykyä hankkeen käynnistäessään. Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan hidas talouskasvu[2] on selvästi näkyvissä oleva maailmanlaajuinen ilmiö, joka tulee OECD:n kesällä 2016 esittämän arvion[3] mukaan rasittamaan koko maailmantaloutta tulevien vuosien aikana[4]. Suomi voi tietysti tässäkin ympäristössä kasvaa ja menestyä, mutta tehtävä ei ole ainakaan aiempaa helpompi[5].

Kuva 3. Ajovoimat (esitetty vuoden 2014 raportissa sivulla 69) ovat sekä vahvistuneet että heikentyneet. Ajovoimat, joilla ei ole nuolikuviota eivät ole vahvistuneet eivätkä heikentyneet.

Poliittiset ajovoimat, populisimi, protektionismi ja demokraattisen järjestelmän ongelmat ovat selviä. EU:n vaikeudet jatkuvat, mutta, toisin kuin ennakoimme vuonna 2014, myös BRICS maiden (Brasilian, Venäjän, Intian ja Kiinan talouskasvu on hidastunut. Sosiaalisen järjestelmän ajovoimat oli listattu

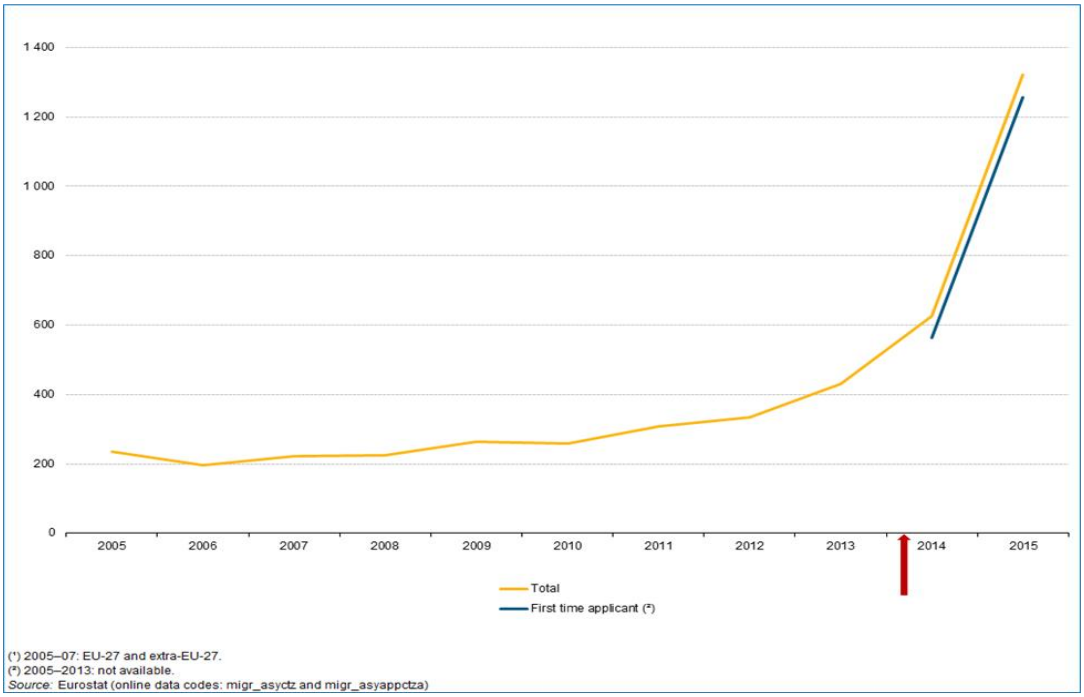
[1] Suomen Pankin, Valtiovarainministeriön katsaukset ja Hallituksen tulevaisuusselonteko
[2] https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/update/02/pdf/0716.pdf
[3] http://www.oecd.org/economy/economic-outlook-june-2016.htm
[4] http://www.slideshare.net/oecdeconomy/cardiac-arrest-or-dizzy-spell-why-is-world-trade-so-weak-what-can-policy-do-about-it-oecd-paris-21-september-2016
[5] http://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp?year=2017&lang=fi&maindoc=/2017/tae/hallituksenEsitys/hallituksenEsitys.xml&opennode=0:1:3:7:

osuvimmin, tosin kehitys on ollut nopeampaa – ja ehkä laadullisesti erilaista kuin ennakoitiin. Sosiaalinen pirstoutuminen on näkynyt sosiaalisessa mediassa vahvemmin ja aimmat luokkarajat rikkoen. Murrosten ajoituksen ennakointi on vaikeaa – erityisesti teknologian osalta. Kahdessa vuodessa itseajavat autot, tietokoneiden kyky tuottaa uusia koneita ja bioteknologia ovat kehittyneet huimasti. Automaation käyttöönotto on ollut nopeampaa, kuin kaksi vuotta sitten osattiin ennakoida. Mutta mm. energiateknologioiden ja vaihtoehtoisten energialähteiden käyttöönotto näyttää hidastuneen.

MITÄ EI OLLUT NÄKYVISSÄ 2014?

Geopolitiikka ei suoraan vaikuta hyvinvointivaltion palvelukykyyn. Maailmanpoliittiseen tilanteeseen ei raportissa viitattu lainkaan. Ukrainan kriisi ja ISIS:n nousu vuoden 2014 alussa muuttivat tilanteen. Venäjän rooli konflikteissa on aiheuttanut puolin ja toisin talouspakoitteita, jotka vaikuttavat Suomen talouteen ja sitä kautta myös hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjaan. Nyt ennakoidaan[6] uutta kylmän sodan vaihetta. Turvallisuustilanteen koettu heikkeneminen tulee vaikuttamaan myös valtion kulurakenteeseen. Hyvinvointiyhteiskunnan kohtalo on entistä tärkeämpi. Pitkäkään taantuma ei saisi romuttaa suomalaisten uskoa yhteiskunnan reiluuteen ja instituutioihin. Luottamus instituutioiden toimivuuteen on pienen maan sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden edellytys.

Hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta suurin ennakoimaton tapahtumaketju käynnistyi Syyriasta. Syksyllä 2013 viimeistellyssä raportissa ei pakolaisongelmaan viitattu lainkaan, vaikka Syyrian sisällissota oli ollut jo parin vuoden ajan käynnissä ja loppuvuodesta 2013 pakolaisten määrä alkoi nopeasti kasvaa Euroopassa.

[6] Dr Greg Trevertonin (National Intelligence Council of USA) esitys OECD High Level Risk Forum meeting in October 2016.

Kuva 4. Raportin kirjoittamisen loppuvaiheessa oli pakolaisten määrän lisääntyminen Euroopassa selvästi näkyvissä. Punainen nuoli viittaa raportin julkaisuajankohtaan. Lähde: Eurostat

Suomessa kehitys tosin näkyi myöhemmin. Vuonna 2013 turvapaikanhakijoiden määrä oli 3238 henkeä, vuonna 2014 vielä 3651 henkeä ja vasta vuonna 2015 yli 32 000 turvapaikanhakijaa.[7] Turvapaikanhakijoista syntyvien kustannusten arviot vaihtelevat aina VATT:n arvion[8] 107 miljoonasta eurosta (Migrin kustannukset) Ylen uusimpaan valtion budjettiesitykseen perustuvaan lähes miljardin euron arvioon[9]. Mikään ei viittaa siihen[10] että pakolaisuutta synnyttävät tekijät; aseelliset konfliktit, terrorismi ja ilmaston ääri-ilmiöt olisivat heikkenemässä, päinvastoin.

Turvapaikanhakijatulvan merkitystä hyvinvointiyhteiskunnalle ei osattu lainkaan, selvistä merkeistä huolimatta, ennakoida. Viimekeväisen neljän ministeriön ja valtioneuvoston kanslian asiantuntijoiden yhteisen systeemianalyysin perusteella voidaan arvioida, että turvapaikanhakijamäärän raju kasvu vaikuttaa hyvinvointiyhteiskuntaan erityisesti ilmapiirimuutoksen kautta. Usko reiluun ja toimivaan hyvinvointiyhteiskuntaan on heikentynyt kahta kautta. Osa kansalaisista kokee, että yhteiskunta ei pysty hallitsemaan muuttajavirtaa, jonka he kokevat uhkaavan suomalaista yhteiskuntaa. Toisaalta osa hyvinvointivaltion reiluuteen ja humaaniuteen uskovista kokee, että turvapaikanhakijapolitiikka rikkoo ihmisoikeuksia. Lopputuloksena on nähtävissä yhä vain syvenevä mielipiteiden kärjistyminen ja todellisen vuoropuhelun väheneminen.

Todellisen ja koetun eriarvioistumisen vaikutukset nostavat esille uuden ilmiön, jolla voi olla pitkäaikaisia seurauksia. Brexit Britanniassa, oikeistopopulismin valtakausi Unkarissa ja USA:n presidentinvaalit ovat luoneet uuden poliittisen retoriikan, jossa tosiasioiden sijaan omia pyrkimyksiä ajetaan todellisuutta vääristellen tai jopa tarkoituksellisesti valehdellen[11]. Tämä post-faktuaalinen poliittinen kilpailu voi johtaa kansanvallan yhä syvempään kriisiin. Ennakoimme demokraattisen järjestelmän heikkenemistä jo edellisessä raportissa, mutta jos ilmiö vahvistuu, se saattaa kyseenalaistaa kansanvallan perusteet.

Toisaalta viimeisten kahden-kolmen vuoden kuluessa on noussut esiin myös trendejä, jotka luovat uskoa yksilön toiminnan merkityksen kasvamiseen ja hajautettuihin järjestelmiin. Globaalin talouden rakenteet ovat uudistumassa digitalisaation kautta. Alustatalous tarjoaa pienille ja aloittavillekin yrityksille vähäinvestointisen reitin maailman markkinoille. Digitalisaatio tulee myös uudistamaan globaalia finanssimarkkinaa, vuonna 2016 joukkorahoituksen määrä ylittää venture capital –sijoitusten kasvun USA:ssa.[12] Digitalisaatio on taustalla myös jakamistaloudessa, joka on viimeisten kahden vuoden aikana osoittanut voimansa erilaisessa kansalaistoiminnassa. Jakamistalous tai vertaisverkostojen tuottamat palvelut voivat olla osa ratkaisua myös hyvinvointiyhteiskunnan palvelutuotannon kehittämisessä.

[7] http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/tilastot/turvapaikka-_ja_pakolaistilastot
[8] http://www.vatt.fi/ajankohtaista/kolumnit/kolumni/news_1808_id/348
[9] http://yle.fi/uutiset/3-8487839
[10] http://europa.eu/espas/pdf/espas-report-2015.pdf
[11] The Economist Sep 10, 2016
[12] The Forbes, http://www.forbes.com/sites/chancebarnett/2015/06/09/trends-show-crowdfunding-to-surpass-vc-in-2016/#3520ae62444b

Yhteenveto:

Pitkä hitaan talouskasvun kausi toteutui ja voi jatkua edelleen.

Samaan aikaan julkisen sektorin voimavaroista yhä suurempi osa tarvitaan turvallisuuden parantamiseen ja kasvavien pakolaismäärien hoitamiseen.

Luottamusyhteiskunnan edellytys on reilu hyvinvointivaltio, joka pitää huolta ihmisistä. Uudessa tilanteessa on jokaisen meistä kykyjensä mukaan kannettava vastuunsa hyvinvointiyhteiskunnasta ja luotava uusia tapoja tuottaa kestävää hyvinvointia myös silloin kun talous ei kasva.

3. Päivitetyt tulevaisuustarinat

MARKKINOIDEN MAAILMA 2030

Maailma on sekä poliittisesti että taloudellisesti jakautunut kolmeen kilpailevaan blokkiin. USA:n johtama länsiliittoutuma, johon EU kuuluu, kilpailee Venäjän johtaman Euraasian ja Kiinan vetämän Aasia-Afrikan tulliliiton kanssa teknologialla ja tuottavuuden kasvattamisella. Automaatio on niin pitkällä, että 80% tavaroista ja palveluista syntyy automatisoidussa tuotannossa. Energiantuotantoon on löydetty uusia keinoja, jotka ovat käytännössä rajattomia ja ilmastoystävällisiä. Suomesta on tässä maailmassa tullut teknologian hyödyntäjä eikä kehittäjä, joten kilpailukykyvaje on entisellään. Talous kärsii. Työttömyys kasvaa samaa tahtia kuin automaatio lisääntyy ja robotit hoitavat tuotannon myös tietotyössä. Elinikä on uusien solujen vanhenemista ehkäisevien hoitojen ansiosta jo lähes 100 vuotta (yli 120 vuoden keski-iän odotetaan ylittyvän vuonna 2050) ja monet ikäihmiset ovat vielä 80 -vuotiaina hyväkuntoisia ja työhaluisia.

Verotulot pienenevät ja työttömyysmenot kasvavat. Globaalille kehitykselle ei voida mitään ja on pakko toimia nopeasti, keinoina sekä rankka kululeikkaus että elvyttäminen. Taloudellista toimintaa, erityisesti kuluttamista, pyritään aktivoimaan pudottamalla veroja 70%. Markkinoiden toimintaa parannetaan lisäksi sillä, että rajoituksia poistetaan mm. vähentämällä julkisten palvelujen tuotantoa. Tämä onkin luonnollista, koska julkisella sektorilla ei yksinkertaisesti ole resursseja entisenlaisten palvelujen tuottamiseen.

Valtiolle jäävät ns. yövartijatehtävät: puolustuksen, oikeusjärjestelmän ja poliisin ylläpitäminen. Poliisin voimavaroja lisätään kasvavan anarkismin, radikalismin ja ekstremismin vuoksi. Kasvavasta eriarvioisuudesta polttoaineensa saavat erilaiset yhdenasian liikkeet, häiritsevät yhteiskuntaa jo tehokkaammin kuin perinteinen poliittinen terrorismi.

Yhdestä ei ole kuitenkaan luovuttu; eduskunta on päättänyt keinolla millä tahansa panostaa koulutukseen, tosin yliopistot ovat maksullisia, lukukausi maksaa 20 000 euroa per opiskelija. Kunnat hoitavat edelleen rajatun perusterveydenhoidon, mutta kaikki, jotka vain voivat, ottavat vapaaehtoisia vakuutuksia. Yksityiset terveysyritykset näyttävät vastaavan kysyntään. Sairausvakuutus on kallis, joten varsinkin nuoret ja vähävaraiset jäävät sen ulkopuolelle. Erilaiset hyväntekeväisyysjärjestöt auttavat pahimmassa pulassa olevia.

Kesällä 2030 käydään ennen lomakautta kiivaita keskusteluja siitä, miten varmistetaan se, että kotimainen kulutus pitää pyörät pyörimässä? Nuorten Reilun Tulonjaon Liitto ajaa voimalla läpi uuden kolmivuotisen kokeilulain, jolla rahoitetaan pääomatulojen veroalennukset; näin toivotaan saatavan Suomeen enemmän hyvätuloisia sijoittajia. Verovajetta paikataan arvonlisäveron nostolla, jotta saadaan varoja työttömien ja vähävaraisten kulutuksen tukemiseen erilaisilla kupongeilla. Lisärahoitusta kotimaan kysynnän ylläpitämiseen saadaan siitä, että muutama globaali konglomeraatti ryhtyy sponsoroimaan kokeilua. Kuluttamisesta siis maksetaan.

SUURI SUOMALAINEN YHTEISKUNTA

Maailmantalous takkuaa kokonaisuudessaan. Takana on pitkä laskusuhdanne. Jotain on pakko tehdä. Uusi hallitus on innostunut Englannin Big Society -ajattelun viimeisimmistä tuloksista. 2010-luvun vaikeiden Brexit-vuosien aikana tehdyt rajut leikkaukset todella loivat pohjan kasvulle ja englantilainen talous kohentui 2020-luvulla. Euroopan maat seuraavat esimerkkiä ja omaa taloutta suojataan tuontitulleilla. Tullikilpailu hidastaa maailmantaloutta entisestään.

Suomessa pidettiin pitkään kiinni hyvinvointivaltiosta, mutta nyt rahat uhkaavat loppua. Suomen luottoluokitus putosi B+luokkaan, joten valtion lisälainan saanti on vaikeaa. Populistinen Uusi Liberaalinen Puolue (jäsenistön keski-ikä noin 40) ehdottaa kahta keinoa. ULP haluaa leikata sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia. Mahdollisimman moni julkinen palvelu yksityistetään. Lisäksi keskushallinnosta vähennetään henkilöstöä rajusti. Varsinkin erilaiset suunnittelutehtävissä olleet ihmiset irtisanotaan, tekoäly, tiedon louhinta big datasta ja joukkoistaminen hoitavat jäljellejäävän suunnittelun. Valtion ohjaus keskittyy siihen, että julkisen talouden resurssit jaetaan suoraan paikallisille yksityisille palvelutuottajille.

Hallitusohjelman mukaisesti pyritään siihen, että kotimaiset pienet ja keskisuuret yritykset ottaisivat palveluja tuottaakseen, mutta pian todetaan, että suuret kansanväliset, erityisesti englantilaiset, teknologiaa hyödyntävät ketjut ovat tehokkaampia. Erilaiset automatisoidut yksilölliset ennakointi- ja seurantajärjestelmät laskevat hoitotyön kustannuksia. Energian tuotanto oli yksityistetty jo 2010-luvulla, mutta nyt myös mm. vesilaitokset ja rakennusvalvonta toimivat yksityisten yritysten voimin.

Esimerkki Hämeenlinnasta: Terveyskeskuksia pyörittää kolme kansainvälistä yritystä. Kilpailu on parantanut palveluja ja laskenut jopa hintoja. Asiakkaat ovat mielissään, lääkäriin pääsee nopeasti ja vastaanotolla todella tuntuu siltä, että henkilökunta haluaa auttaa potilasta. Hämeenlinnalaiset esittelevät myös uutta senioriosuuskuntaa, joka ostaa kaikki palvelut yhteisesti neuvotelluin ennakkohinnoin eri palveluntuottajilta. Hämeenlinnan kirjastoa käytetään esimerkkinä energisestä ja iloisesta monitoimitilasta, joka toimii Kulttuurin Ystävien, maahan saapuneiden pakolaisten yhdistyksen pyörittämänä.

Aivan kaikki eivät kuitenkaan ole tyytyväisiä. Kannattamattomin osa palveluista odottaa edelleen järjestämistään varsinkin pienissä maalaiskunnissa. Tilanne Ruovedellä huononi jo 2010-luvun jälkipuoliskolla, kun metsäteollisuus lähti maakunnasta. Paikalliset työttömät ja muutamat vielä kituuttavat yrittäjät eivät innostu yhteistoiminnasta ja suuret palveluyritykset eivät ole kiinnostuneet

toiminnasta taantuvalla paikkakunnalla. Nyt näyttää siltä, että ainoat aktiiviset keskittyvät heittelemään polttopulloja maahanmuuttajien pikkukauppoihin.

GLOBAALIT KIINNITYKSET

Atlantin Kauppaliitto ja Intian Valtameren Tullialianssi ovat jakanut maailman markkinat kahteen ryhmään. Talous on junnannut paikoillaan nyt jo lähes 20 vuotta. Viimeisetkin suuret tuotantoyksiköt lähtevät maasta. Eduskunta hyväksyy vaikeassa tilanteessa periaatteen, jonka mukaan talouskasvun vahvistaminen tapahtuu julkisen sektorin ja sosiaalipalvelujen kustannuksella. Koulutusta lukuun ottamatta julkiset palvelut kuten terveydenhoito, sosiaalipalvelut ja kulttuuripalvelut joutuvat leikkaamaan budjettejaan. Hallinnossa käynnistetään massiivisia lomautuksia. Myös eläkkeitä joudutaan leikkaamaan elinajanodotteen kasvaessa. Päättäjät uskovat, että yhteiskunnan palvelujen vähentäminen on vain tilapäisilmiö. Kunhan Suomi saa globaalista kasvusta osansa, palvelut voidaan palauttaa entiselleen.

Hallituksen tavoitteena on rakentaa pysyvä asema erilaisissa kansainvälisissä arvoverkoissa. Kasvun tulisi syntyä siitä, että suomalaiset käyttävät mahdollisimman paljon hyväkseen globaaleja resursseja ja ovat vahvasti kiinni tuotekehityksessä, projektijohtamisessa ja verkoston rahoittamisessa.

Hallituksen politiikalla on kolme periaatetta: mahdollisimman monen suomalaisen yksilön tulee olla haluttu toimija kansainvälisissä verkostoissa, mahdollisimman monen suomalaisen pk-organisaation tulisi olla mukana alustatalouden kansainvälisissä ekosysteemeissä, jotka voivat ottaa hyödyn irti lyhyistä kasvuaalloista ja lisäksi regulaatioympäristöä muutetaan siten, että se suosii patentoinnin sijaan avointa (open source) kehitystä. Jokaiselle nuorelle räätälöidään oma osaamisportfolio, jota täydennetään jatkuvasti. Kouluissa on vähän perinteistä opetusta, opintosisällöt tulevat kotimaisista ja kansainvälisistä sisältötietokannoista. Ohjaaja tukee nuorta omanlaisen portfolion rakentamisessa.

Terveysteknologioiden ansiosta eliniänodote on vuonna 2030 syntyville jo 120 vuotta. Kestävyysvaje uhkaa kasva kestämättömäksi. Koulussa tuetaan nuorten osa-aikatöitä ja eläkejärjestelyt kannustavat käyttämään kokemusta hyväksi vielä yli 80-vuotiaana. Verkossa erilaisia osatehtäviä voi jo tehdä kautta maailman toimiville yrityksille.

Open source -lainsäädäntö tarjoaa suomalaisen luottamusyhteiskunnan rakenteet avoimeen innovointiin. Tavoitteena on, että vuonna 2035 kaikki ne avoimen lähdekoodin kehittäjät, jotka haluavat pelata reilua peliä, on rekisteröity Suomeen. Kymmenen euron kuukausikustannus liittymisestä on olematon riskienhallintakustannus. Kolmen vuoden sisällä arvioidaan, että päästään jo yli miljardin euron tulovirtaan.

Oppositio löytää kuitenkin hedelmällisen maaperän sieltä, missä hallituksen toimista ei hyödytä. Menoleikkaukset kurjistavat osan kansasta, joten mielipiteet polarisoituvat entistä tiukemmin. Teknologia ei ratkaise kaikkea. Lapsiperheet ovat epätoivoisia ja vanhukset menevät laitokseen mennään vasta kuolemaan. Maahanmuuttajat ovat valmiita tekemään tilapäistöitä jopa muutamalla eurolla tunti. Yhteiskunta jakautuu entistä enemmän hyvä- ja huono-osaisiin.

SÄÄLLINEN ELÄMÄ

Arktisen jään nopeutunut sulaminen ja merivesien räjähdysmäinen lämpeneminen ovat sitä luokkaa, että geopoliittiset konfliktit unohdetaan ja äärimmäisten säiden runteleman kansainvälisen yhteisön on pakko toimia nopeasti. Huhtikuussa 2030 Suomen eduskunta joutui päättämään ilmastonmuutokseen sopeutumistoimista, jättiläismäinen hätäbudjetti vie 34% valtion talousarviosta. Ilmastoinvestoinnit tukevat horjuvaa taloutta ja työllisyyttä, mutta uutta rahaa niistä ei synny; päinvastoin vaihtotase (vienti-tuonti) heikkenee, kun osa teknologiasta tuodaan ulkomailta.

Valtion ja kuntien budjetit eivät tätä kestä. Vaikka velanottoa lisätään, monesta palvelusta joudutaan kuitenkin tinkimään. Hyvinvointivaltio on vaarassa ja hyvinvointiyhteiskunta ei voi enää nojata entiseen tapaan julkiseen sektoriin. Lopulta päädytään siihen vaikeaan ratkaisuun, että kunnat hoitavat verovaroin vain peruskoulutuksen ja perusterveydenhoidon. Sosiaaliturvan tukipilari on kansalaistulo, joka vaikka pieni onkin, auttaa selviämään työttömyydestä. Kuntien ja valtion työntekijöitä jää työttömäksi. Työttöminä ovat nyt palvelusektorin ihmiset, sen sijaan rakennusmiehistä on laajasti pulaa.

Yhteiskunnan arvojen painopiste muuttuu. Myrskyt, tulvat ja kuivuus muuttavat arkipäivää ja se saa ihmiset kiinnittämään huomiota omaan kulutukseensa. Pitkäaikainen taantuma ohjaa osan ihmisistä kohti yhteisöllistä ajattelua. Suomessa palataan pula-ajan arvoihin. Nyt tavoitteena on pärjätä mahdollisimman vähällä ja luonnonvaroja säästäen.

Kunnat alkavat aktiivisesti tukea paikallisia pienyrityksiä ja osuuskuntia, jotta ne pystyisivät tuottamaan paikallisille ihmisille esimerkiksi päiväkoti- ja hoivapalveluja. Koska rahallista tukea on niukasti käytettävissä, kunnat tarjoavat yrittäjille tiloja, kalustoa ja välineitä. Eduskunta uudistaa työlainsäädäntöä siten, että talkootyö ja monimuotoinen osuuskuntatoiminta on helppoa ja mahdollista. Monella paikkakunnalla syntyykin yhteisöjä, jotka yhteisesti ottavat hoitaakseen alueen tarpeita. Myös sosiaalisissa verkkopalveluissa kehitetään uusia vertaispalveluverkostoja jotta pärjätään vähemmällä.

Yhteiskunnan polarisoitumista kehitys ei mitenkään estä. Ne, jotka työskentelevät kansainvälisissä aasialaisomisteisissa yrityksissä saavat hyvää palkkaa, jolla on aiempaa suurempi ostovoima. Ne, joilla ei tätä mahdollisuutta ole, joutuvat selviämään kansalaistulon avulla ja välttämättömyyden pakosta, ei aatteellisesta palosta, vähentämään kulutustaan sieltäkin, missä ei vähennettävää ole. Kaikille ei ole myöskään kykyä tai halua olla aktiivisesti mukana yhteisöhommissa. Hyvinvointipalvelujen tuotantomenetelmät ja laatukin on hyvin kirjavaa. Erilaiset vertaispalvelut ja tavaranlainausalustat ovat laajassa käytössä. Lehdistössä keskustellaan päivähoidon tasosta, joka on hyvin erilainen eri kunnissa. Kansalaistulon maksaminen 150 000 ilmastopakolaiselle herättää kritiikkiä. Hallitus alkaa valmistella uutta työkäsitettä, jossa perinteisen työn sijaan pyritään tavalla tai toisella ottamaan huomioon yksilön koko kontribuutio yhteiskuntaan, myös mm. työkalujen tai auton lainaaminen pyritään huomioimaan tavalla tai toisella.

4. Mikä on oma tulevaisuutesi 2030? (kysely)

Kuvittele, että siirryt hetkessä vuoden 2030 maailmaan. Olet juuri sen ikäinen, kuin nyt olet ja elämäntilanteesi on muutenkin samanlainen.

Pyydämme, että valitset seuraavalla sivulla mielestäsi keskeisimmän Suomalaisen yhteiskunnan haasteen. Se johtaa sinut tulevaisuustarinaan, jossa juuri tämän ongelman ratkominen johtaa yhteiskunnan kehitystä.

Toivomme, että sukellat tähän maailmaan kirjoittamalla oman tarinasi. Seuraavilla sivuilla esitetyt kysymykset ovat tarinaan johdattelevia virikkeitä. Pohdi tilannettasi niin perusteellisesti kuin mahdollista. Mitä enemmän eläydyt valitsemaasi tulevaisuustarinaan, sitä paremmin voit arvioida, millaisia päätöksiä nyt pitäisi tehdä, jotta sekä Sinä että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta voisitte hyvin vuonna 2030.

MARKKINOIDEN MAAILMA –KYSYMYKSET

Kuva 5: SH-uutisia markkinoiden maailmasta vuonna 2030

Vastaaja: Meitä on kaksi, vasta muutettiin yhteen

Talous

Kansainvälisissä yrityksissä automaatio on korvannut työntekijät roboteilla ja tietotyö hoituu tietokoneiden keinoälyn avulla. Suomikin viimein seuraa kehitystä. Yli puolet työstä hoituu automaatiolla, työttömiä on siis paljon. Toisaalta kotimaisen kulutuksen ylläpitäminen vaatii verotuksen keventämistä. Verotuksen keveneminen auttaa kovasti hyvätuloisia, mutta myös eläkeläisiä, joiden eläkkeet määräytyvät aiemmin hankitun tulon pohjalta. Heille jää enemmän käteen kuin aiemmin! Yhteiskunta tarvitsee vielä käsipareja, mutta näistä töistä maksetaan vähän. Suurten kansainvälisten yritysten sponsoroima tulolisä auttaa vähätuloisimpia. Onneksi arkipäivän tavaroiden hinnatkin ovat kovan kilpailun vuoksi halvempia, eikä noussut arvonlisävero syö koko hinnanalennusta. Luksustuotteet ovat sikakalliita. Ne jotka ovat aikoinaan investoineet teknologiaan, saavat mukavia pääomatuloja, joilla voi rahoittaa luksustakin.

Kun mietit sinun ja kumppanisi työtilannetta tässä maailmassa, millaista työtä teette, vai onko teillä töitä ollenkaan? Hyödyttekö veronalennuksesta? Jos maksatte veroa vain 15%, paljonko enemmän jää kuukaudessa käteen?

Asuminen

Suomessa on vain muutama kasvukeskus, joihin sekä koulutus että taloudellinen aktiviteetti kerääntyvät. Mutta asunnot ovat hurjan kalliita. Jos sinä tai perheesi satuitte sellaisen omistamaan aikoinaan, ole tyytyväinen. Sinulla on joko kiva asunto tai sitten saat siitä tarvittaessa hyvän hinnan. Tietysti vain, jos olet valmis muuttamaan halvemmalle alueelle ja kauemmas kasvukeskuksista. Muualla Suomessa asunnon saa hyvin edullisesti. Menestyvimmät suomalaiset asuivat tietysti Manhattanilla, Berliinissä tai Pekingissä kunnes jokapäiväiset terroristi-iskut aktivoivat paluumuuttoon..

Missä ja miten asutte?

Palvelujen käyttö

Markkinoiden maailmassa julkinen terveydenhoito, sosiaalipalvelut, päivähoito-, kirjasto-, ja kulttuuripalvelut ovat ahtaalla. Yliopistot perivät lukukausimaksuja. Vain minimipalvelut tarjotaan, ja nekin usein robotin avulla. Julkinen peruskoulutus on sen sijaan laadukasta. Myös yksityisiä terveys-, kodinhoito-, ja päiväkotipalveluja on sen sijaan runsaasti saatavilla. Varsinkin niille, joilla on varaa hankkia yksityinen vakuutus. ja Kansainvälisiä viihdepalveluja on runsaasti saatavilla kohtuuhintaan.

Onko teillä tässä tulevaisuudessa varaa yksityiseen vakuutukseen? Tai maksaako vakuutuksen työnantaja? Olette kuitenkin varmaan nuoria ihmisiä, ja toivottavasti terveitäkin. Riittääkö raha kulttuurin nauttimiseen?

Teknologia

Vaikka markkinoiden maailma onkin kova joillekin, toiset meistä menestyvät hienosti. Toisaalta uusi teknologia ratkaisee monta ongelmaa ja robotiikka on aiempaa paljon halvempaa. Monet kodin työt hoituvat robotilla ja omaa autoa ei ole tarvittu vuosiin. Itseajavan auton saa ovelle aina tarvittaessa. Toisaalta ihmisillä on aikaa harrastaa, kun ei ole töitä. Aktiiviset luovat monenlaista uutta aivan lähipiirissä. Ja lähipiirin antiin ei ole pakko tyytyä, koska koko maailma on ulottuvilla, ei vain ääninä ja kuvina, vaan myös hajuina. Moni asia on siis paljon peremmin kuin 2016...

Miten arkipäivänne muuttuu?

Mita kannattaisi kehittää nyt?

Jos Markkinoiden maailma tuntuu kiinnostavalta tulevaisuudelta, mitä sinun kannattaisi nyt tehdä, jotta 2030 olisit hyvissä asemissa? Jos Markkinoiden maailma taas ei tunnu oikeanlaiselta yhteiskunnalta sinun näkökulmastasi, mitä pitäisi tehdä, jotta tämä tulevaisuus vältettäisiin? Ole hyvin konkreettinen.

Mitä konkreettista teidän pitäisi tehdä nyt? Mitä päättäjien tulisi muuttaa nyt?

SUURI YHTEISKUNTA –KYSYMYKSET

Kuva 6: SH-uutiset 1. 10.2030

Vastaaja: Äidin jääkaapilla

Talous

Valtion talouden tasapainottaminen on edelleen tärkein poliittinen haaste. EU:n hajoamisen jälkeen talous huojui hetken, mutta nyt odotellaan jo varovaisesti tullien suojaaman talouden pientä kasvua ja uusia työpaikkoja. Mutta julkiselta sektorilta irtisanotut eivät aivan helposti työllisty yksityisiin yrityksiin. Kunnan hoivatyöntekijöistä osa on työllistynyt yksityisiin hoivayrityksiin, mutta kansainväliset yritykset ovat automatisoineet suuren osan toiminnastaan. Sen sijaan kolmannella sektorilla ei ole varaa robotti-investointeihin joten siellä on töitä; erilaiset paikalliset yhdistykset ja osuuskunnat palkkaavat ihmisiä hoitamaan monia SOTE-tehtäviä. Tuloverotus on pudonnut puoleen kaikilta ja eläkkeisiin ei ole koskettu, mutta yliopistokoulutus maksaa paljon!

Millaista on perheesi elämä tässä maailmassa?

Asuminen

Kasvukeskuksissa tai muuten vain aktiivisissa kunnissa on paljon kansalaistoimintaa, joka täydentää edullisesti yritysten tarjoamia palveluja. Mutta syrjäseudut tai taantuvat paikkakunnat eivät kiinnosta yrityksiä, ja aktiiviset ihmiset ovat muuttaneet rintamaille. Työttömyysalueilla leimahtaa aina aika-ajoin; varsinkin maahanmuuttajien kanssa.

Asutteko maaseudulla vai kaupungissa?

Palvelujen käyttö

Verotus pieneni, mutta kulut kasvoivat. Käteen jäävällä rahalla on ostettava päivähoito, koululaisten harrastukset ja terveydenhoitokin yleislääkärin käyntiä lukuun ottamatta. Mutta onneksi monet palvelut tuotetaan tehokkaammin ja esimerkiksi kansainvälisten yritysten järjestämät sairaalahoidon kustannukset eivät ole aivan mahdottomat. Uutta on kuitenkin se, että esimerkiksi lukio on jo maksullinen, yliopistosta puhumattakaan. Ja kirjaston palvelujen käytöstä joutuu maksamaan pienen maksun. Jotenkin on Kulttuurin Ystävien yhdistyksen rahoitettava toimintansa, onneksi monet pakolaistaustaiset vanhemmat ovat aktiivisia vapaaehtoisia, he todella arvostavat kirjaston toimintaa. Peruskoulutus on onneksi edelleen ilmaista. Mutta kunnan ylläpitämät teatterit, jäähallit ja muut harrastuspaikat ovat siirtyneet yrityksille ja järjestöille. Harrastaminen on aiempaa kalliimpaa.

Miten sinun elämäsi muuttuu, vai muuttuuko se?

Mikä on sinun roolisi tässä maailmassa?

Suuren suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointi on pitkälle vapaaehtoistoiminnan varassa. Siellä missä on aktiivista toimintaa, on myös monipuolisia palveluja, jotka sopivat paikallisiin olosuhteisiin aivan luonnostaan.

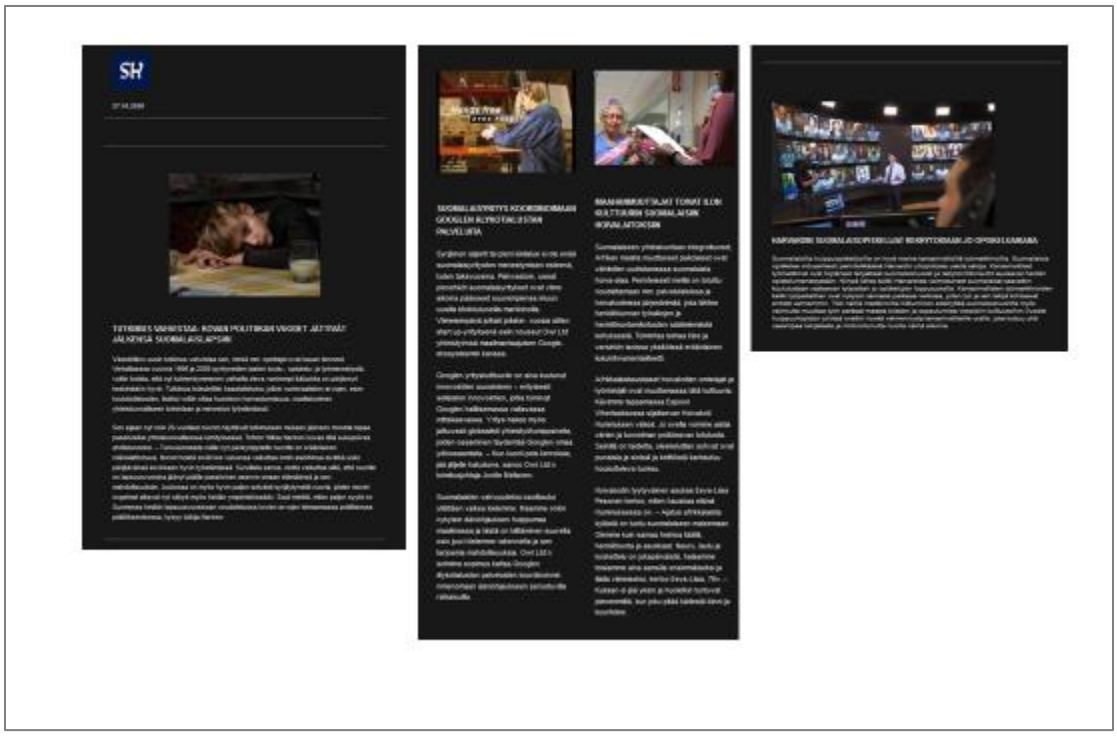
Millaiseen toimintaan itse osallistut?

Mitä kannattaisi kehittää nyt?

Jos Suuri suomalainen yhteiskunta tuntuu joissakin suhteissa oikeansuuntaiselta tulevaisuudelta, mitä sinun kannattaisi nyt (2016) tehdä, jotta 2030 olisit valmis tähän maailmaan? Jos tällainen Suomi taas ei tunnu oikeanlaiselta yhteiskunnalta sinun näkökulmastasi, mitä pitäisi tehdä, jotta tämä tulevaisuus vältettäisiin? Ole hyvin konkreettinen ideoissasi.

Mitä konkreettista sinun pitäisi tehdä nyt? Mitä päättäjien tulisi muuttaa nyt?

GLOBAALIT KIINNITYKSET –KYSYMYKSET

Kuva 7: SH-uutiset 1.10.2030

Vastaaja: Yksin opiskelukämpässä

Talous

Vuoden 2008 taantuma jatkui vuoteen 2020 saakka. Päättäjät totesivat, että tilanne ei muutu, ellei kilpailukykyä roimasti paranneta. Niinpä kaikki käytettävissä olevat resurssit päätettiin investoida alueelle, jolla olimme jo maailman huippua: koulutukseen ja pk-sektorin verkottumiseen. Pitkä taantuma (2008-2020) ja automaatio tuottavat joukon työttömiä, eläkkeiden leikkaaminen ja sosiaalipalvelujen vähäisyys aiheuttivat kurjuutta. Nyt, vuonna 2030 koulutus- ja teknologiapanostukset alkavat tuottaa tulosta. Talouden kilpailukyvyn parantuessa pk-yritysverkostot saavat tuulta siipiensä alle ja uudet koulutetut erikoisasiantuntija työllistyvät kansainvälisiin digiorganisaatioihin. Lisäksi Suomeen on viime vuosina perustettu joukko start-up yrityksiä, jotka haluavat nauttia suomalaisen lainsäädännön modernista tekijänoikeussuojasta.

Millainen on perheesi elämä tässä maailmassa?

Onneksi opiskeluun panostetaan, saat opintotukea ja opetus on maailmanhuippua. Millaista unelmiesi opetus on? Mutta joudutko tukemaan omia vanhempiasi, vai kuuluvatko he kansainväliseen eliittiin?

Asuminen

Kansainväliset menestyjät asuvat joko maailman suurkaupungeissa tai jos jäävät Suomeen, lähellä lentokenttiä. Ne, jotka eivät ole mukana globaaleissa ympyröissä jäävät kotikonnuilleen ja yrittävät selvitä mahdollisimman vähällä.

Asut kampuksella. Kaikesta näkee, että valtio panostaa korkeatasoiseen ympäristöön. Mitä näet ympärilläsi?

Palvelujen käyttö

Vuosien 2008-2020 sitkeä taantuma tuotti joukon työttömiä. Koska koulutukseen ja teknologiaan panostettiin, jouduttiin luopumaan melkein kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista. Suomi todella kurjistui ja luottamus hyvinvointivaltioon romahti. Nyt apuna on oma perhe tai ystäväverkostot. Menestyvät lapset antavat vanhemmilleen rahatukea. Julkisia kulttuuripalveluja kukaan tuskin enää muistaa olleen olemassakaan.
Ammatti- ja tiedekorkeakoulujen opetus on kansainvälistä ja korkeatasoista. Ja kampukselta saa terveydenhoidon ja mahdollisuuden huippuharrastuksiin. Mutta tämä edellyttää opinnoissa pärjäämistä.
Miten sinun elämäsi muuttuu?

Mitä kannattaisi kehittää nyt?

Jos tämä kansainvälisesti kilpailukykyinen Suomi puutteineenkin tuntuu oikeansuuntaiselta tulevaisuudelta, mitä sinun kannattaisi nyt (2016) tehdä, jotta 2030 olisit valmis tähän maailmaan? Jos haluat välttää tällaisen Suomen tulevaisuuden, mitä päättäjien pitäisi tehdä, jotta tämä tulevaisuus vältettäisiin? Ole **hyvin** konkreettinen ideoissasi.
Mitä konkreettista sinun pitäisi tehdä nyt? Mitä päättäjien tulisi muuttaa nyt?

SÄÄLLINEN ELÄMÄ -KYSYMYKSET

Kuva 8: SH-uutiset 1.10.2030

Vastaaja: Lapsiperhe

Talous

Ilmaston lämpeneminen onkin nopeampaa kuin luulimme vielä 2016. Arktinen alue sulaa ja ilmat ovat sekaisin. Äärimmäiset säät, tulvat, kuivuus ja erilaiset taudit aiheuttavat kansantalouksille kustannuksia. Lisäksi ihmiset joutuvat muuttamaan päiväntasaajalta ja eteläisestä Euroopasta kohti pohjoista ruoan perässä. Julkinen sektori rakentaa teitä, patoja ja kastelujärjestelmiä. Valtiolla ei ole aiempaan tapaan varaa hyvinvointiyhteiskunnan palveluihin. Mutta ihmisetkään eivät vaadi paljon. Kulutusta vähennetään kierrättämällä, korjaamalla ja itse viljelemällä. Töitä on niillä, jotka rakentavat tai viljelevät ruokaa. Pieni kansalaistulo auttaa, mutta ei sillä pahemmin kuluteta. Suomi seuraa Hollannin mallia ja eroaa EU-talousalueesta ja nostaa tulleja tuontitavaroille. Hitaan talouskasvun Suomi ei ole kiinnostava investoijille, eikä vaatimaton kulutuksemme innosta kansainvälisiä suuryrityksiä. Kestävä kehitys on avainarvo ja liian isosta hiilijalanjäljestä verotetaan.

Kun mietit sinun ja kumppanisi työtilannetta tässä maailmassa, millaista työtä teette, vai onko teillä töitä ollenkaan?

Miten kestävän kehityksen vaatimus näkyy kulutuksessanne?

Asuminen

Liikenteen päästöjen rankka verottaminen ja kestävän kehityksen vaatimus keskittävät asumisen kaupunkeihin. Maalla asuvat viljelevät kaiken tarvitsemansa, mutta myös uusimmissa kaupunkitaloissa on oma kasvimaa asukkaille. Menestyvimmät suomalaiset asuvat tietysti maailman kasvukeskuksissa; Manhattanilla, Berliinissä tai Pekingissä.

Missä ja miten asutte?

Palvelujen käyttö

Valtion erilaiset palvelut ovat jo melkein olemattomat. Kunta sentään tuottaa vielä aivan perusterveydenhoidon palvelut. Ja koulut toimivat. Mutta muuten eletään niukkuuden aikaa. Kuntatasolla tosin etsitään luovia ratkaisuja palvelujen tuottamiseen. Vertaisverkostot (kuten jo 15 vanha NappiNaapuri) yhyttävät tavaran tai avuntarvitsijat ja ne, joilla on halua auttaa.
Jos tarvitset päivähoitoa ja olet(te) töissä, löytyy päivähoito kunnan tyhjiin tiloihin perustetusta päiväkotiosuuskunnasta. Naapurit ovat luvanneet auttaa sairaan koululaisen kanssa. Töistä ei uskalla olla pois. Jos olet kansalaispalkan varassa, voit tietysti hoitaa lapset kotona.

Jos tarvitset terveyspalveluja, miten se hoituu?

Mitä julkisia palveluja jäät eniten kaipaamaan?

Teknologia

Suomi on jossain mielessä teknologian takapajula, ainoastaan ympäristöteknologian kehittämiseen ymmärrettiin ryhtyä riittävän varhain. Koska suuresta hiilijalanjäljestä tullaan rankaisemaan lisäverotuksella, yrität ottaa käyttöön kaikki keinot, joilla saat mm. energiankulutustasi pienennettyä. Ei turhia matkoja, vaan virtuaalivierailuja. Ei tuontiavokadoja vaan nyhtökauraa pöytään. Toisaalta

ihmisillä on aikaa kasvattaa ruokaa ja kokata. Ja toimia vertaispalveluyhdistyksissä, kun ei ole töitä. Aktiiviset luovat monenlaista uutta aivan lähipiirissä.

Mikä tässä maailmassa olisi parempaa kuin vuoden 2016 Suomessa? Miten arkipäivänne muuttuu?

Mitä kannattaisi kehittää nyt?

Jos Säällinen elämä tuntuu joissakin suhteissa oikeansuuntaiselta tulevaisuudelta, mitä sinun kannattaisi nyt (2016) tehdä, jotta 2030 olisit valmis tähän maailmaan? Jos tällainen Suomi taas ei tunnu oikeanlaiselta yhteiskunnalta sinun näkökulmastasi, mitä pitäisi tehdä, jotta tämä tulevaisuus vältettäisiin? Ole hyvin konkreettinen ideoissasi.

Mitä konkreettista teidän pitäisi tehdä nyt?

Mitä päättäjien tulisi muuttaa nyt?

LIITE

UUTISSIVUSTON TEKSTIT

MARKKINOIDEN MAAILMA

SH-UUTISET 26.9.2030

HUIPPUAUTOMATISOITU KOKOONPANOLINJA KÄYTTÖÖN UUDESSAKAUPUNGISSA

Uudenkaupungin autotehtaalla otettiin eilen käyttöön uusi, kiinalaisten rahoittama kokoonpanolinja, joka nostaa autojen tuotantoastetta peräti 32 prosenttia. Viimeisintä teknologiaa edustavat robotit korvaavat osan tehtaan työntekijöistä, joita uudistuksen jälkeen onkin jäljellä enää kymmenkunta henkilöä. Autotehtaan toimitusjohtaja Ben Schiller ilmaisi kokoonpanolinjan avauspuheessa tyytyväisyytensä tehokkaaseen ja hyvin organisoituun tuotantoon, joka takaa autojen keskeytymättömän valmistuksen pitkälle tulevaisuuteen.

Uudenkaupungin autotehdas oli pitkään vaikeuksissa kansainvälisillä markkinoilla ja sen lopettamisesta käytiin kiivasta keskustelua. Kiinalaisomisteisen koalition ostettua tehtaan huhuttiin, että tuotanto siirretään Kiinaan, mutta valtiovallan tuella saatiin aikaan sopimus, jolla autojen valmistus Uudessakaupungissa jatkuu. Sopimuksen eräänä reunaehtona rahoittajat pitivät täyteen automaatioon siirtymistä. Viimeisten kolmen vuoden aikana tehtaalta onkin vähennetty työvoimaa osin eläkejärjestelyin, mutta myös tuotannollisista ja taloudellisista syistä toteutettujen irtisanomisten avulla. Tehtaan palkkalistoilla oli vielä 2020-luvulla satakunta työntekijää ja se elätti myös laajaa alihankkijoiden joukkoa. Nyt entistä useampia autoja valmistuu vain noin kymmenen hengen työpanoksella.

.....

IÄKKÄIDEN SISARUSTEN TRAAGINEN KOHTALO PUHUTTAA

Yhä useammin saamme lukea uutisia vanhuksista, jotka jäävät heitteille, koska eivät osaa käyttää heille järjestettyjä palveluja. Viimeisin sosiaalisessa mediassa kiihtymystä aiheuttanut tapaus paljastui viime viikolla Helsingin Vallilassa, jossa 102 -vuotias Eeva Eskola ja hänen vuotta vanhempi sisarensa Leena joutuivat nälkiintyneinä odottamaan apua kokonaista kolme päivää.

Sisarusten pelastukseksi koitui lopulta avulias naapuri, joka sai heikentyneisiin vanhuksiin yhteyden postiluukun kautta. – Yritin tavoittaa rouvia sähköpostin välityksellä, sillä olemme sopineet pitävämme toisiamme silmällä, sanoo Aarne Hiltunen, 98-vuotias entinen Nokian insinööri. Ilmeisesti he eivät kuitenkaan saaneet tietokonettaan toimimaan. Lopulta oli pakko turvautua vanhanaikaiseen postiluukusta huuteluun, toteaa Aarne.

Pelastushenkilökunnan saapuessa paikalle todettiin, että sisarusten ruokinta-automaatti oli rikkoutunut, eivätkä rouvat olleet osanneet korjata sitä. He olivatkin sinnitelleet kolme päivää juomalla pelkkää vesijohtovettä.

.....

HELSINKI JÄRJESTÄÄ IRTISANOTUILLE VIRKAMIEHILLE KOULUTUSTA

Kahtena viime vuonna irtisanotuista Helsingin kaupungin virkamiehistä on edelleen lähes 70 prosenttia vailla työtä. Eläkejärjestelyillä ei ole onnistuttu vähentämään työttömien virkamiesten lukumäärää. Kaupunki onkin aloittanut uudelleenkoulutusohjelman, jonka avulla pyritään saamaan osa nyt työttömänä olevista henkilöistä työllistettyä. Koulutuksessa keskitytään uusien yrittäjyysmallien kehittämiseen. Samalla pyritään edistämään virkamiesten valmiuksia toimia muuttuneessa yhteiskunnassa, jossa toiminnot ohjautuvat yhä enenevässä määrin virtuaalisesti. Laaja koulutusohjelma koskee ensi vaiheessa noin 5 000 henkilöä, joille kohdennetaan mm. Lyft-, AirB&B- sekä Check-it –koulutusta.

.....

PANIIKKI LÄHELLÄ EDUSKUNNASSA

Suomalaisittain harvinaisen kiivassanaiseksi äitynyt eduskunnan valtiovaraintoimikunnan kokous päättyi illalla sekavissa tunnelmissa. Monissa puheenvuoroissa vaadittiin mm. hallituksen eroa ja hyökkäysten kärki kohdistui erityisesti pääministeri Ilmari Nurmeen. Nurmi on viime aikoina painottanut kannanotoissaan palkkatyön veronalennusten välttämättömyyttä. Hallituspuolueet ovatkin väläyttäneet jopa 70 prosentin verohelpotuksia.

Samaan aikaan kun edustajat keskustelivat kiivaasti eduskuntatalossa, Mannerheimintie tukkeutui mielenosoittajista, jotka vastustivat aiottuja alennuksia. Mielenosoittajien julisteissa puolustettiin hyvinvointivaltiota ja pelättiin verohelpotusten jakavan kansaa entistä enemmän kahtia. Poliisivoimat partioivat näkyvästi alueella ja tämä hillitsi mielialoja niin, että edustajien poistuessa ei ilmennyt huutelua pahempia järjestyshäiriöitä.

BIG SOCIETY - SUURI YHTEISKUNTA

SH-UUTISET 20.10.2030

WTO:N MINISTERIKOKOUS NAIROBISSA JATKUU RIITAISISSA MERKEISSÄ

Maailman kauppajärjestön WTO:n ministerineuvoston kokous Nairobissa jatkuu riitaisissa merkeissä. Joka toinen vuosi pidettävä kokous ei ole onnistunut löytämään konsensusta suurten ja pienten maiden välille, vaan keskustelut työryhmissä takeltelevat lähinnä pienten maiden vastustukseen.

Pitkään jatkunut kansainvälinen taantuma on eriyttänyt globaalia kauppaa entisestään. Suurten ja pienten maiden intressit eivät ulkomaankauppaministeri Jari Pirhosen mukaan kohtaa, vaan pienet maat kokevat tulevansa jyrätyiksi päätöksenteossa. Tässä tilanteessa Pohjoismaat ovat muodostaneet oman riippumattoman blokkinsa, joka pyrkii saavuttamaan vapaamman aseman maailmankaupassa ja löytämään etuja entistä protektionistisemmaksi käyneessä tilanteessa. Maailmankaupan suuret toimijat, etunenässä Yhdysvallat, ajavat voimakkaasti suojatulleihin ja rajoituksiin perustuvaa politiikkaa, joka jättää heikommassa asemassa oleville alueille vain rajoitettuja toimintamahdollisuuksia. Tässä tilanteessa pienten maiden yhteenliittymät ovat ainoa vaihtoehto, jolla voidaan taata edes jonkinlaiset edellytykset näiden maiden selviytymiselle taantumasta.

……

TAANTUVILLE ALUEILLE VAIKEA JÄRJESTÄÄ HOIVAPALVELUITA

Nuorten muuttaessa yhä enenevässä määrin töiden perässä kasvukeskuksiin, maamme on jakautumassa menestyviin ja heikosti pärjääviin alueisiin. Syrjäseuduille jäävät vain vanhukset ja muut hoivaa tarvitsevat, eikä heille pystytä takaamaan riittävän laadukkaita terveyteen ja huolenpitoon liittyviä palveluita. Talouden räpistellessä taantumassa kunnat ovat vakavissa vaikeuksissa, eivätkä selviydy kasvavan vanhusväestön palveluiden järjestämisestä. Käsite syrjäseutu on sekin muuttumassa – pohjois- ja itä-Suomessa aiemmat aluekeskuksetkin ovat vaikeuksissa. Tapasimme Iisalmessa joukon paikallisen eläkeläisjärjestön aktiiveja.

- Jo 2010-luvulla kaupunkiin oli vaikea löytää lääkäreitä. Vajetta paikkaamaan ostettiin vuokralääkäreitä mm. Attendon kaltaisilta suurilta kansainvälisiltä toimijoilta. Ongelmana olivat kustannukset sekä lääkäreiden alituinen vaihtuvuus. Vakiintuneita potilassuhteita ei päässyt syntymään. Myös muissa hoivapalveluissa oli sama tilanne ja mm. palvelutaloa pyöritti ylikansallinen yritys.
- Nyt 10 vuoden kuluttua tilanne on sikäli muuttunut, että isoja toimijoita eivät syrjäseudut enää kiinnosta, ne eivät koe meitä riittävän kannattavana markkina-alueena. Niinpä olemme taas siinä, mistä aloitettiin: kunta pystyy hoitamaan osan palveluista, loput joudutaan hankkimaan isoista kaupungeista, mm. Kuopiosta, jossa toistaiseksi on riittänyt yksityisiä lääkäripalveluita. Myös erikoissairaanhoito on keskitetty Kuopioon ja eräiden tiettyjen sairauksien osalta Helsinkiin.
- -Arki sujuu miten kuten, toteaa Iisalmen Eläkeläiset ry:n puheenjohtaja Maija Nieminen. -Naapuriapu on ensiarvoisen tärkeässä asemassa, ilman sitä ei monikaan selviytyisi. Omaishoidon varassa olevat kärsivät eniten, sillä lomittajia on lähes mahdoton saada. Myös omaiset ovat kovilla tässä tilanteessa. Onneksi kaupunkiin on muuttanut viime vuosina maahanmuuttajaperheitä, joiden keskuudessa auttamisen henki on vielä voimissaan. He ovatkin perustaneet useita pieniä hoivapalveluyrityksiä, joiden avulla selviämme paremmin, kiittelee Maija Nieminen.

.....

EVANKELISLUTERILAINEN KIRKKO SAI PIKKU NOBELIN RAUHANPALKINNON

Niin sanottu pikku Nobel on myönnetty aiemmin mm lääketieteen ja kirjallisuuden edustajille. Tänä vuonna Nobel-toimikunta päätti jakaa erityisen pikku Nobelin rauhantyöstä Suomen evankelisluterilaiselle kirkolle. Palkinnon vastaanotti eilen Oslossa arkkipiispa Liisa Tamminen.

Palkinnon perusteluissa mainitaan, että Suomen kirkko on toiminut esimerkillisesti ja määrätietoisesti pyrkiessään edistämään rauhantyötä maailman kriisialueilla. Pitkäjänteinen työ on hyödyttänyt erityisesti pakolaisongelman ratkaisuissa. Luovutustilaisuudessa korostettiin lisäksi kirkon roolia asenteiden muokkaajana ja yhteisöllisyyden ja vastuuntunnon levittäjänä.

Piispa Tamminen mainitsi vastauspuheenvuorossaan, että rauhan työ kuuluu kirkon perustehtäviin, mutta vasta vuoden 2016 jälkeen kirkko on ottanut asiassa aktiivisen roolin. Alkusysäyksenä voidaan oikeastaan pitää syksyllä 2016 aloitettu Aleppon saattokellojen soitto, joka levisi kaikkiin maamme seurakuntiin muutamassa päivässä. Sanoma jatkoi voimallista leviämistään myös muihin maihin ja pian koko Euroopan kirkonkellot soittivat rauhan sanomaa joka arkipäivä kello 17. Kellojen kumu antoi toivoa, mutta viestitti myös surua kuolleiden ja haavoittuneiden menetyksestä Syyriassa ja muissakin maailman kriisipesäkkeissä.

Tämän jälkeen kirkon piirissä on herännyt voimakas vastuunkantamisen henki ja se on osallistunut kansainväliseen rauhantyöhön kokoaan suuremmalla panoksella. Ilmastopakolaisten keskuudessa kirkon myötätunto ja aktiiviset toimet ovat auttaneet monia kotinsa menettäneitä ja vaikeassa asemassa olevia uuteen alkuun, todettiin pikku Nobelin luovutustilaisuudessa.

Kirkon aktiivinen asenne pakolaiskysymyksessä on aiheuttanut maassamme myös kritiikkiä. On kuulunut ääniä, jonka mukaan kirkon pitäisi ensisijaisesti auttaa kotimaan hädässä olevia ihmisiä.

.....

HOIVAPALVELUHUIJARI KIINNI VIHDISSÄ

Kansalaisten valppaus paljasti viime viikolla Vihdissä huijausyrityksen, jossa kunnan sivuille tunkeutunut henkilö pyrki hyötymään hoivapalvelualan murroksesta. Ulkopaikkakuntalainen henkilö ehti tarjota kunnan verkkosivuilla palveluitaan mm kotisairaanhoidossa, omaishoitajien lomituksessa sekä kodinhoidossa. Eräät palvelua etsineet kuntalaiset kiinnittivät huomiota siihen, että yrityksen laskutusosoite oli ulkomainen ja että yrityksellä ei ollut ilmeisesti Y-tunnusta. Sitä ei myöskään löytynyt rekisteröityneiden hoivapalveluyritysten rekisteristä. Viime vuoden alusta lähtienhän alalla toimivilta yrityksiltä on vaadittu rekisteröityminen, jonka tarkoituksena on yritysten luotettavuuden tarkistaminen ja kuluttajien suojeleminen väärinkäytöksiltä.

Huijariyrittäjä ehti poistaa tietonsa verkosta ennen kuin asia eteni poliisiviranomaisille, joten on mahdollista, että hän yrittää samaa uudestaan jossakin muussa kunnassa.

GLOBAL LINKS + GLOBAALIT KIINNITYKSET

SH-UUTISET 27.10.2030

SUOMALAISYRITYS KOORDINOIMAAN GOOGLEN ÄLYKOTIALUSTAN PALVELUITA

Syrjäinen sijainti tai pieni kielialue ei ole enää suomalaisyritysten menestymisen esteenä, kuten takavuosina. Päinvastoin, useat pienehköt suomalaisyritykset ovat viime aikoina päässeet suurempiensa imuun uusilla blokkiutuneilla markkinoilla. Viimeisimpänä julkisti joitakin vuosia sitten start up-yrityksenä esiin noussut Owl Ltd yhteistyönsä maailmanlaajuisen Google-ekosysteemin kanssa.

Googlen yrityskulttuuriin on aina kuulunut innovointien suosiminen – erityisesti sellaisten innovointien, jotka toimivat Googlen hallitsemassa valtavassa mittakaavassa. Yritys hakee myös jatkuvasti globaalisti yhteistyökumppaneita, joiden osaaminen täydentää Googlen omaa ydinosaamista. – Kun kuorii pois kerroksia, jää jäljelle hakukone, sanoo Owl Ltd:n toimitusjohtaja Jontte Mellanen.

Suomalaisten vahvuudeksi osoittautui yllättäen vaikea kielemme. Maamme onkin nykyisin ääniohjauksen huippumaa maailmassa ja tästä on kiittäminen suurelta osin juuri kielemme rakennetta ja sen tarjoamia mahdollisuuksia. Owl Ltd:n solmima sopimus kattaa Googlen älykotialustan palveluiden koordinoinnin nimenomaan ääniohjaukseen perustuvilla ratkaisuilla.

……

TUTKIMUS VAHVISTAA: KOVAN POLITIIKAN VUODET JÄTTIVÄT JÄLKENSÄ SUOMALAISLAPSIIN

Väestöliiton uusin tutkimus vahvistaa sen, minkä mm. opettajat ovat kauan tienneet. Vertailtaessa vuonna 1998 ja 2008 syntyneiden lasten koulu-, opiskelu- ja työmenestystä, voitiin todeta, että nyt kolmenkymmenen vaiheilla oleva vanhempi ikäluokka on pärjännyt keskimäärin hyvin. Tutkimus toteutettiin haastatteluina, jolloin numeraalisten arvojen, esimerkiksi koulutodistusten, lisäksi voitiin ottaa huomioon harrastuneisuus, osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan ja menestys työelämässä.

Sen sijaan nyt noin 20-vuotiaat nuoret näyttävät tutkimuksen mukaan jääneen monella tapaa passiivisiksi yhteiskunnallisessa kehityksessä. Tohtori Hilkka Narinen kuvaa tätä sukupolvea ahdistuneeksi. – Tunnusomaista näille nyt parikymppisille nuorille on eräänlainen

näköalattomuus. Monet heistä eivät koe vaivansa vaikuttaa omiin asioihinsa eivätkä usko pärjäävänsä kovinkaan hyvin työelämässä. Surullista sanoa, mutta vaikuttaa siltä, että nuorille on lapsuusvuosina jäänyt päälle passiivinen asenne omaan elämäänsä ja sen mahdollisuuksiin. Joukossa on myös hyvin paljon selvästi syrjäytyneitä nuoria, joiden monet ongelmat alkavat nyt näkyä myös heidän ympäristössään. Sopii miettiä, miten paljon syytä on Suomessa heidän lapsuusvuosinaan noudatetussa kovien arvojen leimaamassa poliittisessa päätöksenteossa, kysyy tutkija Narinen.

.....

MAAHANMUUTTAJAT TOIVAT ILON KULTTUURIN SUOMALAISIIN HOIVALAITOKSIIN

Suomalaiseen yhteiskuntaan integroituneet, Afrikan maista muuttaneet pakolaiset ovat vähitellen uudistamassa suomalaista hoiva-alaa. Perinteisesti meillä on totuttu noudattamaan mm. palvelutaloissa ja hoivakodeissa järjestelmää, joka lähtee henkilökunnan työaikojen ja henkilökuntamitoitusten säätelemästä kehyksestä. Toimintaa leimaa kiire ja varsinkin isoissa yksiköissä eräänlainen liukuhihnamentaliteetti.

Afrikkalaistaustaiset hoivakotien omistajat ja työntekijät ovat muuttamassa tätä kulttuuria. Kävimme tapaamassa Espoon Viherlaaksossa sijaitsevan Hoivakoti Hummuksen väkeä. Jo ovella voimme aistia värien ja tunnelman poikkeavan totutusta. Seinillä on taidetta, oleskelutilan sohvat ovat punaisia ja sinisiä ja keittiöstä kantautuu houkutteleva tuoksu.

Hoivakodin tyytyväinen asukas Eeva-Liisa Pesonen kertoo, miten hauskaa elämä Hummuksessa on. – Ajatus afrikkalaista kylästä on tuotu suomalaiseen maisemaan. Olemme kuin samaa heimoa täällä, henkilökunta ja asukkaat. Nauru, laulu ja koskettelu on jokapäiväistä, halaamme toisiamme aina aamulla ensimmäiseksi ja illalla viimeiseksi, kertoo Eeva-Liisa, 76v. - Kukaan ei jää yksin ja huoletkin tuntuvat pienemmiltä, kun joku pitää kädestä kiinni ja kuuntelee.

.....

HARVARDIN SUOMALAISOPISKELIJAT REKRYTOIDAAN JO OPISKELUAIKANA

Suomalaisilla huippuopiskelijoilla on hyvä maine kansainvälisillä työmarkkinoilla. Suomalaisia opiskelee virtuaalisesti perinteikkäässä Harvardin yliopistossa useita satoja. Kansainväliset työmarkkinat ovat löytäneet lahjakkaat suomalaisnuoret ja rekrytointikonsultit seuraavat heidän opiskelumenestystään. Niinpä lähes kaikki Harvardista valmistuneet suomalaiset saavatkin koulutustaan vastaavan työpaikan jo opiskelujen loppusuoralla. Kansainvälisten työmarkkinoiden kaikki työpaikathan ovat nykyisin samassa paikassa verkossa, joten työ ja sen tekijä kohtaavat entistä varmemmin. Toki näillä markkinoilla liikkuminen edellyttää suomalaisnuorilta myös valmiutta muuttaa työn perässä maasta toiseen ja sopeutumista vieraisiin kulttuureihin. Vuodet huippuyliopiston piirissä ovatkin hyvää valmennusta

kansainväliselle uralle, joka kutsuu yhä useampaa lahjakasta ja motivoitunutta nuorta näinä aikoina.

----------Säällinen elämä

sÄÄLLINEN ELÄMÄ

SH Newsletter 1.10.2030

200 MILJOONAA ILMASTOPAKOLAISTA MULLISTAMASSA GLOBAALIA

HYVINVOINTIJÄRJESTELMÄÄ

Uusimman tutkimustiedon mukaan ilmastonmuutos uhkaa pyyhkiä syrjään monia viimeisen 50 aikana ihmisten hyvinvointiin tehtyjä parannuksia. Upsalan yliopiston globaalin terveystieteen professori Peter Nielsen ennustaa, että ilmastonmuutoksen vaikutukset maailman terveystilanteeseen tulevat olemaan suunnattomat – eivätkä vain suorat vaikutukset, vaan ennen muuta muutokset yhteiskuntarakenteissa. Ihmisten muuttaessa tai paetessa suurin joukoin yhteiskunnan tasapaino järkkyy monin tavoin.

Jopa 200 miljoonan pakolaisen ennustetaan lähtevän kotiseuduiltaan vuoteen 2050 mennessä. Ratkaisuja tähän laajamittaiseen ongelmaan etsitään parhaillaan kuumeisesti maailman eri puolilla. Maailman terveysjärjestö WHO näkee tärkeimpänä keinona ilmastovaikutuksia kestävien terveydenhuoltojärjestelmien rahoittamisen maailmanlaajuisesti ja suuressa mittakaavassa.

WHO suosittelee edelleen useita keinoja, joilla hallitusten maailman eri puolilla tulisi pyrkiä vähentämään terveyshaittoja. Suositusten joukossa on mm. kehotus nopeasti poistaa käytöstä hiilivoimalat, kehittää kansainvälinen hiilidioksidin hinnoittelumekanismi sekä huolehtia siitä, että kehitysmaiden ihmisillä on mahdollisuus siirtyä käyttämään uusiutuvia energialähteitä. Tämä kaikki saattaa silti olla liian myöhäistä.

Viisi vuotta sitten perustettiin WHOn suositusten mukaisesti uusi järjestö, joka kantaa nimeä Countdown to 2030. Sen tehtävänä on tarkkailla ja raportoida joka toinen vuosi YK:lle ilmastonmuutoksen globaaleista terveysvaikutuksista. Monet tutkijat ovat kuitenkin kritisoineet järjestöä siitä, että se perustettiin aivan liian myöhään ja että sen rooli jää raportoinnin tasolle.

WHO arvelee, että ilmastonmuutos aiheuttaa vuosittain 250 000 kuolemaa maailman eri puolilla. Intiassa kulumassa olevan vuoden 2030 äärimmäinen kuivuus ja helle on aiheuttanut jo arviolta 2 000 ihmisen kuoleman. Myös Kaliforniassa ja Etelä-Amerikassa kärsitään parhaillaan vakavasta kuivuudesta.

Sadat miljoonat, luultavasti jopa miljardit ihmiset joutuvat muuttamaan, jos maapallon keskilämpötila kohoaa 4-6 astetta, ennusti brittiläinen taloustieteilijä Nick Stern jo vuonna

2009. Hänen pessimistinen näkemyksensä oli, että maailma ei pysty mitenkään käsittelemään niin valtavaa joukkomuuttoa siihen kuluvassa ajassa.

Tiedemiesten huolesta huolimatta maailman valtiot ovat heränneet näihin maailmanlopun ennustuksiin hyvin myöhään. Upsalan yliopiston professori Peter Nielsen näkee kaikesta huolimatta tilanteessa mahdollisuuksia. - Jos kaikki WHO:n suositusten mukaiset keinot otetaan käyttöön, tehokkaat ilmastoteot saattavat avata suuria mahdollisuuksia parantaa maailman terveystilannetta ennen näkemättömällä tavalla.

.....

YHTEISÖASUMISEN PIONEERI PÖLLÖLÄ ON SELVIYTYNYT HAASTEISTA

Yhteisöasumisen pioneerina tunnettu osuuskuntamuotoinen asuinyhteisö Pöllölä Tampereen Luopioisissa viettää tänä syksynä 15-vuotisjuhliaan. Tänä päivänä Pöllölää arvostetaan ennakkoluulottomasta suhtautumisestaan asumiseen ja elämäntavasta, joka auttaa asukkaita selviämään nykyajan haasteista.

- Pöllölää suunniteltaessa 15 vuotta sitten olimme rakentamisen, remontoinnin ja ennen muuta rahoituksen kummajaisia, muistelee Osuuskunta Pöllökartanon hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja Seppo Kääriäinen, 74. Hankkeemme ei sopinut silloisiin toimintamalleihin lainkaan.
- Tänä päivänä voidaan todeta, että osuuskunnan perustajien mietteet olivat varsin ennakkoluulottomia. Halusimme luoda elinvoimaisen yhteisön, jossa asukkaat voivat selviytyä maaseutumaisessa ympäristössä hyvinvoivina ja aktiivisina pitkään. Koimme myös tärkeäksi jättää itsestämme mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen minimoimalla kulutusta, omavaraistaloudella ja yhteistyöllä. Energiaratkaisumme ovat edelleen varsin nykyaikaisia. Otimme hiljattain käyttöön uudentyyppisen tuulivoimaa hyödyntävän sähköntuotantomenetelmän. Pöllölän mäki onkin muutettu matalan teknologian tuulipuistoksi, jossa puihin ripustetut keräimet ottavat talteen energian.
- Käytössämme on vain yksi yhteinen, itseohjautuva auto ja ostamme lähes kaikki tuotteet ja palvelut 30 kilometrin säteellä kotipaikastamme. Viljelemme suuren osan ravinnostamme itse yhteistyökumppaneilta vuokratuilla pelloilla, joita lannoitamme luonnonmukaisesti lähitienoon hevostallien lannalla. Koko kulutusketju on käyty läpi ja sen porsaanreiät tukittu, joten olemme varsin omavaraisia. Yhdessä tekeminen myös lisää hyvinvointia ja mittausten mukaan asukkaamme ovatkin ikäistään keskimäärin paremmassa kunnossa, toteaa Kääriäinen ja kiirehtää polkupyörällä torille myymään Pöllölän kanalan ylijäämämunia.

……

NUORET PYÖRITTÄVÄT VUOKRAUSPALVELUITA VERKOSSA

Yhteiskunnan herättyä aiempien vuosien kulutuskeskeisyydestä rajoitettujen luonnonvarojen säästämiseen ja käytettävissä olevien varojen järkevään käyttöön, tuotteiden ja palveluiden vuokrausmarkkinoille syntyy lähes päivittäin uusia, nopealiikkeisiä diagitalisaatiota hyödyntäviä yrityksiä. Usein näiden takana on nuoria, vastavalmistuneita tai vasta opiskelevia henkilöitä. Myös koulujen tukemissa nuorten ny-tyyppisissä yrityksissä harjoitetaan vuokraustoimintaa. Siinä tuotteen käyttäjä ja tuotteen omistaja löytävät toisensa. Omistajia esimerkiksi autolla on ehkä vain yksi, käyttäjiä vuoden mittaan satoja.

- Perinteisesti olemme jo oppineet tilaamaan verkosta mm kirjoja, vaatteita ja 2020 -luvulla jopa autoja. Tämä oli kuitenkin vain kulutusyhteiskunnan uusi piirre, sanoo Minna-Mari Miettinen, 23, joka vetää ystäviensä kanssa Jyväskylän Vuoden yrittäjäpalkinnon saanutta vuokrafirmaa.
- Me emme tarvitse ITSE kaikkia näitä tavaroita ja laitteita. Riittää, että ne ovat halutessamme saatavilla. Omistaminen ei enää ole se juttu, jatkaa Miettinen.

- Minna-Marin ja kumppaneiden yritys vuokraa yksityisille ja yrityksille mm autoja, polkupyöriä, veneitä, kalastusvälineitä, keittiökalusteita, astioita ja niin edelleen. Autot ovat tietysti moderneja ja vähäpäästöisiä itseajavia malleja. Tunnuksena on, että mitä ei heidän verkostostaan löydy, se hankitaan. Asiakas säästyy etsimisen vaivalta ja maksaa vain tuotteen käytöstä.

Perinteisempää toimintaa ovat useissa kunnissa toimivat ruokapiirit, joiden avulla mm. maataloustuotteet löytävät ostajansa. -Porkkanoita on vähän vaikea vuokrata, nauraa Minna-Mari.